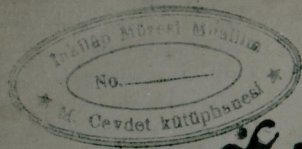

۲۷ حزيران ۱۹۱۸

صافی : ۵۰

ایکڑھی جلد

یکی محبوسہ

فکر و خیالات

مرکب ابلک نیوری

— دو قنبر کوستا نو بونک یکی بر اثری —

بو قدر فیضی مدنی تیرک اذ ابتدائی بر وحشتله تعرضه اغراضی ، کشف ابداع ایدن ذکا ابله ، خط حرکتی اداره ایدن اخلاق آراسته هرج بر موازنت اولادینی بر کره دها اثبات ایشدر . سته لرن بری ذکا ترقی اتش اولسه بیه ، انسانلری اداره ایدن دیو لور ده کیشده ن قالمشدر . قصص خلق ، ظلم ، حرص ، کین هر دوده برذر . کائنات حقیقه کوروشلرمز کیشده ن معارف ، سجه اوزرنه تأثیر ایدمه یور . سجه اجداد مندن میراث قالدینی کبی در . بر وحشی ن قدر عالم اولورسه اولسون دائم وحشی ذهینی محافظه ایده جکدر . پلک یوسکر بر ذکا ، پلک آشنای بر روح اوزرنه قولایقله قونه بیلیر .

بر چوق ملنلر فکر اعتبارله عصریشله برلیله جلدنندن قالمه سوق طبعی لری محافظه ایدیلر . کندیلرنی عقلک الهامی آتشدن ظن ایدلر ، حالیکه ، اولنلرک فعللری آراسته ، اوزاق اجدادک بر فعللری تعین و ایجاب ایدیرمن اونی تأثیرلندن مرکب بر اردو واردر .

استیلار ، محاربهلر ایلرنی تاریخه چیرمکده دوام ایدیلور . ملنلرک وقوعات تاریخه سی باخاصه محاربه حکایه لرنن عبارتدر ؛ صلح دوردلری کچی بر عارضه عد اولونور . فقط یوبله برا عماریه سه دها هیچ کیریشمه شدی . ملنلر دها یوبله وحشی بر حوصله مقاتله آتیه مشلردی . میلیونلرجه انسانلرن مرکب اردولرک چارپشمه سی بوتون بر قطعک کنجلیکی کوکندن اما ایدمک اولان قتالری کائنات ابلک دفعه کورویور .

بوتکله برابر هیچ بر دوده ، الهه ایدیان غایه صرف اولونان غیرتله بقدر آرز متاسب اولامشدر . نهرلر دولسی قان دوکوله جک ، اسکی بلده لخراب اوله ج ، بوتون ولایتلر سقالته بوغولاج ، عمومی بر خرابیدن باشقه برشی الهه ایدیه جکدر . بوتون بو قدر فلاکتلرک مسبلرله ده بر خرابینک ابلک قوربانلری اولاجقدر .

مسیبلرک بو فلاکتلری کورمه ملری ده شوندن ایلری کلایورک ، تاریخک تعاقبی حسی واسراوانکیز قوتلرک عتاک اداره ایدمه یکی تأثیرنه تابعدر . اوویا حربی ، بو حقیقی اوتونان عقیده ، انسانلرک افعالتده عتاک نه قدر ضعف بر رون اویشدینی کوستره جکدر .

اسکی زمانلرک محاربه لری ، منافله واسطه لرنلک مشکلاتی ، محاربه ایدنلرک آزانی سایه سنده ملک لرنلک کوچوک ساحه لرنده موضی قایلردی . ملنلر بو محاربه لرنک اوزاقدن عکسلرنی دیوارلردی . بر طاق ارانشیلر فتح ایدیلر ، یاخود غالب ایدیلردی ، فقط فکرلر وحشیات ده کیشمزدی .

« تاریخ » که ترقی ابتدایی « محمد بن عبدالوهاب قزوینی » به استناداً کین مقاله ده سوله مشدم . مسئله لایق له تحقیق ایدمن ، مان سوزلری تصحیح قالمه رق بو افاده نک « براون » ه عائد اولدینی « و تاریخ کزیده » مقدمه سندن آلدینی ادعا ایدیلورسکر . خایر ، عزیزم ، نه آلدانیوسکر . برانی « محمد بن عبدالوهاب قزوینی » نلک « تاریخ جهانکله » به یازدینی مقدمه ن آلمشدم که ، اله مهم پارچه سی عیناً شودر : « ... و از اقل تاریخ و ماهون آثار استیلای مغول بر ایران آن بود که علم و ادب در آن سرزمین در عهد ایشان بپنهی درجه انحطاط و نزلگی ادبیات یک مملکت ممکن است بدان درجه رسد رسید ، و کسانی که اندک معلوم و ادبیات اسلامی آشنا باشند تفاوت درجه فاحشی را که مابین کتب و تألیف قبل از استیلای مغول و کتب و آثار بعد ازان نمایان است البت ملاحظه کرده اند . معاهده کله غریب است که یک شعبه مخصوص از ادبیات یعنی فن تاریخ در عهد مغول رواج تام گرفت و ترقی عظیم نمود . »

ایشته عزیزم ، شیمیدلک بو قدر . مطالعاتک یا کیشلنی ، مثبت و شیعه ره ، علمی دلایلره استناداً جرح و تصحیح ایده جک اولورسکر ، جدأ منتقد اولورم . لاکن ، « بن بولری یکر ی بش سته در بیلیم » ، « سوزلرمک هسی بر حقیقت مطلقه در » ، « هر هفته غایت جدی بر قوفه و انس و بربرم » ، « موغولارک ایران استیلانک نتایجی بدن اوکرندک » کی نزاهت وجدیتله تألیف ایدله بیه جک توافقلره هیچ برشی اثبات ایدلش اولماز . علمی مناقشه لرن مقصد فلانک علمی و یافانلک جهلی اثبات ایدک دکل ، بر حقیقت مبداهه چقماسنه چالیشقدر . بنه علیه حیثیت علمیه ایله تألیف قابل اولمایان بو کی شخصی کوچوک کلردن غاری اولی شرطله ، ایسته دیککر قدر مناقشه ده دوام ایده بیلر .

مناقشه مرک چیرکین بر عریایه دوکوله مسی ایچون سرد واثانه مجبور اولدین بو کوچوک سرزنش لری حسن ناتی ایدمک کیزی امید ایله تقدیم حرمت ایلرم اقدام .

کوبری زاده محمد قواد

پوکون پوسپوتون باشقهدر . بر ملنك پوتون فردری ، اك كوچوكارندن اك پوپوكره قدر تهديد آئندهدر . بر طرفلر بيله بو مجادله قارشيشنده علاقه سز قالمايور .

ملنك مقابل تابعتي پوپوك بر حركت تاثيرلري جهانه تشميل ايتشدر . ياكئن ملنك حدودني تعديل ايتكله قاليور ، طرز موجوديتلري ، حسلرني ، دوشونجه لري ده ده كيشدر ييور .

بو معظم داستانك دوام مدتدن فضلە ياشايانلر ، تاريخك شديده قدر هيچ يازيلاماش بر صفحه سني كوره جكار ، هيچ بر قولالغ ايشيمه ديكي و بلكه ده استقباليه ك قولرك ايشيده ميكي درسلي ديكله . جكلردر .

بر طاقم موهوم خيالرك ياراتدني بو حرب بو خيالري تخريبده ايتشدر . اورتاب قويدني قاني تجريلر ، بر چوق حقيقتلر كزله ي بلوطاري داغيتمشدر . پوتون حرب اينداز وحي ي طرفلر بيله اولجه حقيقت ظن ايتكلري خيالرك اورتادن قالقديني كوره جكلردر .

خراب اولان خيالر ليسته سنده ايلك اوكه ، اقوام آراسه بر آزاخوت صوقق ايميله صلح يورللك روياسي كايير . بو روياب بر چوق زمان ايچون غائب اولدي .

علمك ، معارفك ، مدنيتك اخلاق و عادتلري مومسله شدرديكي ، مجادله لري سيره كشدريدكي ، مجادله لري ده آزا وحي ي بر حاله قويدني روياسي ده اورتادن قالقشدر . صوك عصر علمك پوتون برقاري ، بالعكس ، مجادله لري قولايلاشدرمغه ، تخريب واسطه لري ده وحي ي برحاله قوعه منجر اولمشدر . خصوصي و بين الملل بر حكم محكمه سنك اقوام آراسنده كي مجادله لك كوچوك بر تاثير اجرا ايدميله چكي وحي مجادله لك حركت ايدم چكي بر قاچ انساني قاعده وضع ايدميله چكي خيالي ده كندى . آزا قالدي بزه بو قدر بهايي او طولراجق اولان ، خليا ، هر هانكي بر حك ، استادكاه اوله جق كافي بر قوت اولمادنه د ياشايه بيله چكي خيالي ده اورتادن قالقدي .

حريك ، خيالرك اورتادن قالق سندن باشقه نتيجه لري ده اوله جكدر .

پوپوك آوروپا حربى ، شمديدن بر طاقم رويى بحر انلر سب اولمشدر ، پونك نتيجه سنده يكي برطاقم دوشونجه و حركت طرزلري حصوله كله جكلدر . اخلاقي ، سياسي اجنعي بر چوق قيتلى موقعلري ده كيشدر جك اسكي مته بلر سلسله بي دوريله جك ، مدنيتلرك قماري صاديله جكلدر .

ملنك ، شديده قدر كنديلري ياشاتان تلقيلر دن محروم ، جيانلري تهلكه ده كوره ك بلجويوري يكي

عمده لره دوعري استغاثلري ده كيشدره جكلردر . صلح زمانلريك ، اجدادمز دن توارت ايتديكمز تاثير لك كره بر افندي ريني برطاقم اصلاحات بو ضرورت آئنده ميدانه چيغه جكلدر .

ملنك پوسپوتون يكي بر رويى عاله كيره لري مشكل ومهم بر انتقال دوره سي كچرمه دن حصوله كله جكلدر . سقوط ايند خيالرك اقتضايه ، حريك ميدانه چيقاردني مجهول ويا اهل ايندش حقيقتلر آراسنده ، اجنعي ويا بين الملل حياتك هر ساعت اورتاب آندني پوتون مسئله لور اوكره ديكله جكلدر . حريك ياراتدني رويى تحوئلر آراسنده بعضيلري شمديدن مري در . پوتون قدرتلري ، فنانق اولدني قدر ايتك قدر تلر ي ده فايده كترين بو مدهنى مجادله انساني كنددن پوكسكلره چيقارمشدر . شخصي دوشونجه لك دائره سي خارجه چيقان فرد آرتق هر كوئكي حياتزده خصوص . منفعتلري نظر دفته آليور . اجدادك وكيلى اولان انسان مستقبل سلارك نفعه اولدوق حياتي فدا ايديور ، اولوي استغاثر ايديور .

شمديديكي حاله هيچ بر فيلسوف ، مقدارك سياري آراسنده ايتجي كورولمكه باشلايان يكي حياتك اساسلري نه اولاجني كشدريمز . مجهولات هر طر فزي احاطه ايتشدر . هر كون دشمنى مسئله لور قارشيشنده قاليور ، واسكي اساطيرك (اسفه نفس) ي طرفدن صورولان سؤالارده اولدني كي ، يا حل يا حو اوليدر .

شمديديكي مقدارك متفكر لره بيله موضوعلري دوشونك نصيب اولامشدر .

ملنك حياتي اداره ايند دولت آدم لريك وظيفه ي مشكل اوله جكلدر . انسانلرك اراده سي محصول اولان قانونلري طبيعي ضرورتلر تطبيق ايتك ويونره هيچ بر زمان قارني كلكمك لازم كله چكي اونوتور لسه ايشلري ده مشكل اولور . آمرلك صانان بسطت دوشونجه لي پوليقيجيك شديده قدر پوقدر چوق نفت ايتكلاري كي اسر وقانون قوتيله اجنعي تحوئلر بايقق آرتويي داما اسمعلا لره منجر اولمشدر . سياسي خياللره رويى خطرلك نه مال اولدوغني آوروپا حربى كوستردى . ملنك تاريخنده بعض دورلر وارددكه نظريه ، سچيه ، حاكمه و بناء عليه خط حركت ياكشقلري شقايز قاير . بو خطلار سرحاله اوله فلاكثره سبب اولمشدر ، بو فلاكثره اكغرا ني آئنده قوتلى ايتر اطور قلر هلاك اولمشدر .

قطك ماهه حكومتلر بيله هيچ بر زمان وهاله بو دوره ، ياكئن باشلرينه بر ملكلنك رفاهي تاين ايدمهلر . برملت قانونلره ده كيشدر يلمش . ملنك ترقيلري روحلرك تكمله تابعدر . بر ملنك آتسي غير تلريك دوامو كاشفته باقلمدر . عظمتك و اعطالطك سبيللري خارجه ده كل كندى ايتنده آراميدر .

كيتابك ايلك قسمنده ، ضاع اولان بو خيالري تدقيق ايديور . پونلر اوج قسندر :

۱ — عمومي جهان صلي حقدك خيالري ، ۲ — عقليوك خيالري ، ۳ — ملنك ذهني و ملنلري سوق ايند خيالري ، ارادته عاند خيالري ، عمومي حركت عرفه سنده ايدى صلح دوستلري قرانسه ي غابت ضعيف بر خالده بولونديريوردى . بشري احتراسلري تدقيقن زياده كيتاب منطقيه ايش كورهن سوسياليستلره بعضي بر وسفور لر آراسده صلح محبتي نشر ايديورلدى . (ماركس) كل فكرلر دن ملهم اولان سوسياليستلر ملي مجادله لر برينه اجنعي صنف مجادله لري اقامه ايتشلر و انسانلرك آراسنده كي تسانك وطن فكرنن دكل ، مسلك صنفلر دن دوعديني ايلري سور مشلردي . « آنته ناسيونال » عمله تشكيلاتي پوتون فرانسه ي بحاله قوشش وعو اقريب مبعوتلره ناظرلر ، موقعلري صافلاشدرمق ايچون سوسياليست فكرلره تابع اولدوق عسكرى قوتى آزا تشارلدى . بو فكرك افلاس ايتديكي سوله ين (لويون) وطن حسنك ده قوتلى اولدوغني اثبات ايچون وطن مفهوي حقدك فكر مزجه ياكيش بر تعريف و بريور .

« سوزلر دن ده ايلغ اولان تجريله اثبات ايتشدر كه بو نظريه ، روحيات قانونلريك هيچ بيلشمه سندن ايلري كاييوردى . انسان بر سلكه ميوط اولمان اول بر عرقه منسوبدر و بو عرقك تاثيري مسلك منفعتلر دن پوسپوتون باشقه بر قوتى حائزدر . « وطن » اجدادمز دن كلارك بزده تكلف ايند پوتون قوتلرك هيت عموميه سي ارانه ايدر . وطنى مدافعه ديك بر عرقك هم ماضي ، هم حالي همده استقبالي مدافعه ديكدر ... حريك ميدانه قويدني بر چوق حادثه لك كوستردى كه ، وطن فكرينك اساسي اولان عرقك تاثيري ده بو پوكدر . »

حاليكه هان هان عني عرقه منسوب بر طاقم ملنك وطنلري مدافعه ايتك ايچون يكديكلره حربه كيريشديكي كوردك . بر بيله حرب ايند اسلاور ، آفلاصاق سولر يقيدر ؟ آيري آيري عرقلره منسوب آداملرك عني وطنى مدافعه ايتكلاري كورويور ؟ وطن مفهوي رويى مفهوي پوسپوتون اورتادن قالدر مشدر . وطن مشترك دولت ، مشترك حدود ، مادي ومعنوي مشترك منفعتلر مجموعه در .

عقليوك (راسيوناليت) خطلاري ، ملنلري عقل ايله ، منطق ايله اداره ايتك ايتسته ملر دن ايلري كايور . علم ، يكي بر جيت ايتغه مختدر دكلر . « چونكه فردلرك و ملنلرك خط حركتلري تعين ايند حسي ، اسرار اكئير ، وميشري عنصرلره عقل عنصرلر آراسنده هيچ بر تمايت پوقدر عقل نامه بر جيتي يكيدن تامين ايتك ايتسه مك ، ملنلري اداره ايند عامللر دن يلكلر برني قبول ايتك ديكدر ! بو عامل ده اك آزا تاثيري اولامد » سياسيانه صرف عقل ايله حركت ايتك ، عقل

عسا که لویه حربک آرتق امکناسر اولدوغنه قانع اولق ، منلرده عقل منطقدن زیاده عمیلق ، روحی سیرایت ، تفلیتک حاکم اولدوغنی بیلیمک کچی شیلر شیلر فرانسه ای آلماشدی .

اوجینی خلیساده ، منتری ، جمعیتری اداره نلک قولای اولدوغنی ظنی در . حالوکه جمعیتری ، جمهورلری اداره طرزی ، فردلری اداره طرزدن بوسبوتون باشقهدر . فرانسزلر جمهور روحنه واقف اولمادقلری ایچون مثلا تورکاری ، باقان حکومتلری اله ایتمه سی بیلیمه مشلردر . کوستا لوپون ، (جمهور روحی) کناشدکی اسامیلر تطبیق ایدن قوماندانلرک وظیفه لرند بک زیادمو فنی اولدقلاری سوبیلور ودولت آداملرک ، قوماندانلرک بیسه حال جمهور روحیانی قانونلریه واقف اولالاری ضروری عد ایدیلور .

کتابک ایکینجی قسمی ، بوحربک فرانسه ده سبب اولدوغنی روحی تحولردن بحث ایدیورکه ، فرانسه ک نه حالده اولدوغنی آکلامق ایچون قیبتی بر وثیقه در وزجه اثرک ک استفاده لی قسمی در . بوندن آبرجیه بحث ایده جکتر .

و حربک بر چوق دوشونجه لری آلت اوست ایندیکی ، بزه بک قیبتی خلیلار ضایع ایندیردیکی دوغرودر . مؤلفک ، صلحچورلک ، سوسیالیزم خیاللریک بوسبوتون اورتادن قالدقنی ادعاسی قبول ایدیوریک بر آز کوجدر . کوستا لوپونکده دیدیکی کچی فالحقیقه حرب اعلان ایدیلر ایدیلر ، برچوق عمله نظریاتجیلریک دوشوندیکی کچی ، آلمان فرانسز عمله اتحادلری فعالیتیه کلیدی ، غره ولراعلان ایدلدی ، بونون سوسیالیستلر جبهیه قوشدی . فقط عیبا یوحرب ایدیلر صلح ایدیلری ، سوسیالیزم بره نسپلری سوندوردی ؟ بوقسه بو دور اونظریه لرک ظفری تأمین ایده جک بر انتقال بحرانی تشکیل ایدیور ؟ بونلر اوزون اوزادی ده دوشونوله جک مسئله لردرک ، بش اون هیجده شمدیدن کسدریله من .

نجم الدیبه صادر

تاریخ هیجده لی

عصرلر بر دفتر تعینات وانعامات

سکسان دوقسان سنه ک بر دفتر کوردم . داهای دوغروسی زیارت ایندم . بک قیبتی معلومات تاریخیه بولدم . فقط عیناً نقله علی یوق . هر قیتمک محتویاتی خلاصه ایدیورم :

۱ — تعینات دوللو داخلیه مستشاری افندی حضرتلری ، تعینات دوللو خارجه مستشاری افندی حضرتلری ، تعینات کخدای داخلیه ، تعینات مهرداد داخلیه ، تعینات قره غولاغ داخلیه ، تعینات داخلیه امامی وکاتب حزبه داخلیه وختانی داخلیه وداخلیه عرض اولطه سی امامی و باب عالی امکناشانه سابقا مهترلر کتخدای حسین اغا الخ ایلمک قسمی تشکیل ایده در .

ایکی مستشارک هر برنه یومیه ۱۹۵۰ لک ، سکر کیله آربه ، ایکی فنتار صامان ۱۷۲ اوقه کومور وشیریه [ماهیه] اولقی اوزره ده ۱۰۰ قیه بیرینج ، ۵۰ اوقه روغن ، ۵۰ قیه موم ، ۵۰ قیه صابون ، ۱۵۰ اوقه قهوه ، ۵۰ قیه عسل ، برطوب آستار ، ۱۵۰ اوقه روغن زیت واون چکی اودون ویریلیمش .

کتخدا و مهرداد و سائرلریه نایب الیه ای دیشتر قلم و دیگرلریه نسله محدود تعدادده کخیره اعطای اولونورمش .

۲ — ایکینجی قسمده « دائره رجال باب عالی » عنوانی آلتنده دوللو خارجه ناظری و دعاوی ناظری ایدیلرله تذکره اول و ثانی و بکلکچ و تشریفاتی و کیسه دارو بکلکچ و خارجه کچی و کیسه دار تشریفاتی و خلیفه تشریفاتی و باغ کیسه دار تشریفاتی و تشریفاتی اولطه سنده ملازم اول عزت افندی ایله سر مهتر رئیس الکتاب افندی ناملریه ویریلن یومی وشیری ارزاق شرر بولومشد .

بالکتر جنس و مقدارجه برنجی پارقده کیلرله خایلی مهم فرق واردر :

خارجه ناظری افندی یومیه اوون بش اکمک ، اون ایکی اوقات ، دورت کیله آربه ، ویشیری یوز قیه بیرینج ، ۲۰۰ قیه باغ دعاوی ناظرینه ده یومی ۱۵ لکک بش اوقه آت ، دورت کیله آربه ایله بهر آبی ۷۰۰ قیه بیرینج و ۵۰ اوقه باغ ویریلیمش .

تشریفاتی افندی برچوق ضامن ایله برابر کومور ویریلیمش .

۳ — دیوان هایون قلعی هباشنده اکمک ، آت بیرینج ، باغ ، قهوه ، صابون ، موم ، آربه کچی شیلر محض .

۴ — آمدی اولطه سنده مختلف مقدارده ارزاق تعین و تخصیص اولونمش و بونلردن منحل وقوع بولنده تنسیب سامی ایله دیگرلریه توزیع وضم ایدیلیمش .

۵ — مکتوبی اولطه سی و خارجه کتایت قلعی خلاصه عین صورته تعینات ویریلدیکی مفرا دندن آکرا شیلور .

۶ — بونلردن باشقه تعینات آلان (دائرة داهل دیوان) جدولی شودر :

تعینات
ترجان حرمین الشرفین
قیوجیلر کتخدای آقا
سلام آغایی
تلخیص اول
ثانی
چوقدار باب مابین هایون
متفرقه کان اغا
امین کدکلوایان
خفتانی میری
کاتب کدکلوایان
امین چاوشان اغا
چاوش مهتر کدکلوایان

تعینات

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

چاوش فلاغوز

باغ فلاغوز

باغ مهتر چاوش

چاوش خبرچی

چاوش دعاچی

کاتب چاوشان افندی

امام دیوانخانه صدرعالی

عرض اولطه سی امام اولی

مؤذنان دیوانخانه بیرون

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

م . خ . ن . ه

